

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vakár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ÉLTHES GYULA

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor. (Külföldre 20 K)

Félévre 8 kor. Negyedévre 4 kor.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak

Kéziratok nem adatnak vissza.

Gróf Czernin békecselekedete.

Elhangzott a sok szép szó a béke érdekében, de sajnos, teljesen eredménytelenül. A lelkek mélyébe markolt invokációk is hatástalanoknak bizonyultak a polemiák, izenetek televényéből csak nem akart kisarjadzani a megváltó tett. Maga gróf Czernin nagy hévvel szolgálta eddig is a béke eszméjét. Minden a háborúval kapcsolatos gondolatnyilvánításával a béke előmozdítására törekedett. Elég utalnunk e tekintetben a külügyminiszter ur budapesti historiai nevezetességű deklarációjára, melyben a győzelmes központi hatalmak nevében először és elsőnek hirdette az annexió és kárpótlás nélküli békét. De az ígének testté való átalakításához a szó varázslatos ereje nem volt elég, ahhoz erősebb tényező kellett: maga a megváltó cselekedet!

És gróf Czerninnek az osztrák delegációban mondott tartalom, irány és szellem tekintetében egyaránt nagyszerűnek s nagyfontosságúnak minősíthető békebeszéde erősen kiemelkedik a külügyminiszteri beszédek rendes keretéből, mert ez a beszéd végre az a tett, mely a megvalósulás útjára terelheti a milliók lelkében szorongó békevágyat. Felelőssége és igaza tudatában a külügyminiszter a béke ügyében tanúsított magatartását olyan fölényes bizottsággal bocsátotta az osztrák delegáció bírálata alá, amely figyelmet kell, hogy keltsen a monarkia határain tulis. Aki annyira hű sáfárja a becsületes békének, mint ő, az jogot formálhat arra Isten és a világ előtt, hogy a bűnös entente és még inkább a Habsburgok népei bizalommal tekintsenek felelősség teljes állásában megnyilatkozó ténykedéseire felé.

Ami a beszéd strukturáját illeti, az első s kisebb rész az orosz különbékével foglalkozik, míg a fejtegetések nagyobb része az általános béke érdekeit szolgálja. Legértékesebb passzusai a beszédnek azonban kétségtelenül azok, amelyekben a maga és Wilson álláspontjának lelkiismeretes egybevetéséből arra a konklúzióra jut, hogy a két álláspont közti ellentét nem oly nagy és nem oly lényeges, hogy kölcsönös jóakarattal áthidalható ne lenne.

A különbékére vonatkozó tárgyalások lefolyását és eredményét ismeretve, gróf Czernin a bolsevikiek által annyira követelt teljes nyilvánosságnak mesterei kihasználásával feltárja az orosz nép és az egész világ előtt a központi hatalmak kristálytisztá békeszándékát s

együttal kimutatja, hogy ha eddig a béke nem jöhetett létre, annak kizárólag az orosz delegáció az oka. Mert amíg a győztes Ausztria-Magyarország kormánya a leghatározottabban kijelentette, hogy egyetlen négyzetméter és egyetlen krajcárt sem követel Oroszországtól s Németország is kész a népek önrendelkezési jogának elvi elismerése alapján a balti tartományok referenduma és az elfoglalt tartományok katonai kiűritése dolgában elmenni az engedékenység végső határáig. Az indokolatlan elvi szórászhasogatásban kimerülő orosz delegátusok nemcsak maguk nem tudnak velünk és a németekkel megállapodásra jutni, hanem Lengyelország állami függetlenségének a biztosítása és az ukránokkal meg a finekkel való végleges egyezség tekintetében is nagyon hátrányosan befolyásolják a tárgyalásokat. De azért nem szabad pesszimistáknak lennünk, hanem — mint Czernin mondja — hidegvérrel kell megjátszani a játszmat. És mi hiszünk is, hogy az az államférfiu, kinek szíve telítve van a legnemesebb szándékkal és akinek idegzete olyan, mint a Hindenburgé, ezt a reális keretben mozgó játszmat meg is fogja nyerni. Nagyon érdekes volt az a desinteres sement nyilatkozat is, amit Lengyelországról tett a külügyminiszter.

E nagy beszéd kapcsán Ausztria-Magyarország háborus külpolitikája végre megjelenik a maga teljes és igaz formájában. Ez a beszéd nemcsak el fogja némitani a pacifizmus vesszőparipán lovagló bátor békerontókat, hanem egyúttal történelmi bizonylatot szolgáltat arról, hogy Ausztria-Magyarország minden utógondolat nélkül kész a meg egyezésem alapuló tisztességes békére. Nem szemfényvesztés és nem pillanatnyi hatás kedvéért mondotta el gróf Czernin ezt a beszédet, hanem komoly célzattal hozatott az a világ tudomására, hogy megszólaltassa a velünk ellenséges lábon álló országokban is a hatalmasok lelkiismeretét.

És miután kimutatta, hogy a Wilson-féle prozopozíciókat a központi hatalmak valósággal tárt karokkal fogadják, jelzi, hogy azok tekintetében, amelyekre nézve eltérők a nézetek, az ellentét nem mutatkozik áthidalhatatlannak, kérdés formájában veti föl gróf Czernin azt a gondolatot, vajjon a helyzet, amely áltálal támadt, hogy egyrészt a magyar és osztrák monarkia, másrészt az észak-amerikai Egyesült-Államok az a két nagyhatalom az ellenséges államesoportok között, amelyek érdekei egymással

a legkevésbé vannak ellentétben, nem teszi-e közelfekvővé azt a mérlegelést, „vajjon a két hatalom között történő eszmecsere nem lehetne-e kiinduló pontja egy békés megnyilatkozásnak mindazon államok között, amelyek még nem kezdtek a békéről beszélni?”

Ily módon keresi gróf Czernin annak a lehetőségét, hogy az entente diplomáciának zátonyra jutott hajóját újból kivigye a nyílt tengerre. Az amerikai közvéleménynek Wilsonra gyakorlandó nyomásnak a hatása nem fog elmaradni, de remélhető, hogy a beszéd nyomán az entente népek is végre a béke lobogója köré fognak tömörülni.

Hiányos volna a beszédre vonatkozó analízisünk, ha nem mutatnánk rá arra a nyomatékos hangsúlyozásra, mellyel gróf Czernin az osztrák delegációban, a magyar delegáció külügyi albizottságában leadott bizalmi votumra utalt. Ez a hivatkozás nemcsak intelem volt Ausztria némely megbomlott agyu embereinek, hanem aranyvalutás váltó annak dokumentálására, hogy a külügyminiszter békepolitikáját a magyar nemzet egyeteme zsírálja. Utalás ez arra, hogy ugyanaz a vitéz és harci érényekben annyira kimagasló nemzet, mely a háboru folyamán ismételtelen csuffá tette az entente számításait, a háboru defenziv céljait biztosítva látva az eddigi győzelmekkel, kész a királyunk és a külügyminister ur által propagált tisztességes béke elfogadására és biztosítására. Háborunknak kettős volt a célja: biztosítani az ország és a kettős monarkia területi épességét és meghiusítani a belső felforgatók istápolását célzó külső beavatkozást. Az első célt kivívtuk és biztosítottuk legjobb vérünk feláldozásával, a másik célt pedig biztosítva látjuk abban a határozottságban, amellyel gróf Czernin — legforróbb békeóhaja ellenére is — visszautasította a külföldnek a monarkia belügyeibe való beavatkozását.

Amely pillanatban az ellenséges külföld lemond erről a dőre gondolatról, gróf Czernin és a magyar nemzet kész a békére.

Az új Wekerle-kabinet.

Ugron erdélyi királybiztos.

A hivatalos lap rendkívüli kiadásban jelent meg, közölte az új miniszterek kinevezéséről, a régiék távozásáról a királyi kéziratokat. A kabinet névsora:

Személyköri: Zichy Aladár.

Kultusz: Apponyi.

Honvédelem: Szurmay.

Tárca-miniszterek: Földes Béla, Eszterházy Mór, Windischgraetz herceg.

Horvát miniszter: Unkelhauser.

Belügy: Tóth János.

Igazságügy: Vázsonyi.

Kereskedelem: Szterényi.

A király megbizta Wekerlét, hogy a pénzügyi és földmivelésügyi miniszteriumokat ideiglenesen vezesse. Popovics kinevezése azért nem történt meg, mert Popovicsnak február 8-án elnökölnie kell az Osztrák Magyar Bank közgyűlésén, kinevezése február 10-én megtörténik. Eszterházy hatásköre egyelőre nincs megállapítva, népjóléti vagy választójogi miniszteriumot veszi át, de lehetséges, hogy külföldi feladat vár rá. Új államtitkárok lesznek: Szalay László, Kelemen Béla; a közlekedési miniszteriumban Nagy Ferenc marad. A király Ugron György, Erdély királyi biztosává fogja kinevezni. Dél előtt az ex-miniszterek külön-külön, majd együttes kihallgatáson jelentek meg a királynál, aki ezután az új miniszterek esküjét vette ki, majd együttes kihallgatáson fogadta őket. — Ugron délelőtt elbucszott miniszteriumának tisztviselőkarától. — A szolgai és rendőrszemélyzetnek ez alkalomból nagyobb pénzösszeget juttatott.

A király délelőtt együttesen fogadta a főrendiház elnökségét. A kormány tagjai délben tartották az első minisztertanácsot.

*

A király délelőtt elutazott Budapestre.

— Az új kormány bemutatkozása. A képviselőház csütörtök délelőtt 11 órakor ülést tart. Az ülés legfontosabb tárgya a kormány bemutatkozása. A miniszterelnök ezen az ülésen hozza nyilvánosságra programját, amely egyúttal az új alakulandó egységes kormánypárt programja lesz. Az ülésen a csatlakozó pártok felszólalásán kívül Károlyi Mihály fogja megokolni állásfoglalását, hogy miért megy át nyílt ellenzékbe.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Csikszereda, január 29.

Lapunk legutóbbi számában helyszüke miatt nem számolhattunk be a közigazgatási bizottság megalakulásáról és a kiküldendő albizottságok és választmányok választásáról. Az ülés többi részéről már beszámoltunk.

A január 21-én tartott törvényhatósági közgyűlésen a közigazgatási bizottság új tagjait megválasztották Balás Elek dr., Szabó György, Pál Gábor dr., Orbán János és Bálint Lajos. Választott tagjai maradtak a bizottságnak id. Pál Gábor, Fodor Antal dr., T. Nagy Imre, Mikó Bálint és Bocskor Béla dr.

A bizottság 1918. évről megkezdte nyilvánítottán, nyomban utána megválasztották a különböző albizottságokat.

A fegyelmi választmány tagjait kiküldettek Végh István József, Schuster Olivér, id. Pál Gábor, Fodor Antal dr. rendes, Kohányi Gyula és Bálint Lajos póttagoknak.

A gyámügyi felelőviteli bizottságba megválasztották Balás Elek dr. és Pál Gábor dr. rendes, Orbán János póttagoknak. Főispán a maga részéről kinevezte Mikó Bálintot és

Szabó Györgyöt rendes, T. Nagy Imrét póttagoknak.

A börtönvizsgáló bizottság tagjai lettek Szabó György, Orbán János, id. Pál Gábor és T. Nagy Imre.

Az adóügyi albizottságba megválasztották Fodor Antal dr., Szabó György, Bálint Lajos és T. Nagy Imre rendes, Pál Gábor dr. és Bocskor Béla dr. póttagoknak.

A megyei pótadó és megyei utadó kivetése elleni felszólamlási küldetés tagjaiul kiküldettek Pál Gábor dr., Balás Elek dr., Bocskor Béla dr. és Bálint Lajos.

A tanítók és tanítónők nyugdíjba lépésének szükségét és jogosultságát megállapító bizottság rendes tagjai lettek id. Pál Gábor és Szász Lajos, póttagok T. Nagy Imre és Bálint Lajos.

A javító intézetbe küldendő és feltételeken szabadságolandó fegyencek ügyének elbírálására hivatott bizottságba megválasztották Fejér Sándor és Élthes Gyula dr.

A mezőgazdasági munkások és munkaadók közötti jogviszonyból származó ügyek II. fokú elbírálására hivatott albizottság tagjaiul kiküldettek Szabó György, T. Nagy Imre, de Plac József vicomte és Élthes Gyula dr. rendes, id. Pál Gábor és Balás Elek dr. póttagoknak.

A közegészségügyi bizottságba beléptek Végh István József, Orbán János és Koczka Béla.

Végül a közigazgatási gazdasági albizottság tagjaiul titkos szavazással megválasztották Fejér Sándor, id. Pál Gábor, Fodor Antal dr. és Szabó György.

A csikszeredai napközi otthon.

Tea-délutánok.

Csikszereda, január 29.

A Zita királyné legmagasabb védnöksége alatt álló Pro Transsylvania Országos Segítő Bizottság Tolnay Lajos dr. főispán előterjesztése folytán hozzájárult ahhoz, hogy a csikszeredai napközi otthon továbbra is fenntartassék.

A napközi otthon fenntartása igen nagy jótétemény az ellenséges betöréstől sokat szenvedett szülőknek, kik gyermekeik gondozását nyugodtan bízhatják az otthon agilis vezetőségére. Naponként átlag 120—140 gyermek kap az otthonban izletesen elkészített ebédet, melynek költségeit a Pro Transsylvania fedezi.

A felmerülő költségek azonban az állandóan emelkedő drágaság miatt a megállapított ellátási díjuktól most már csak az ellátás hátrányára fedezhetők, miért is szükségesnek mutatkozik, hogy ez áldásos, hazafias és jótékony intézményt a társadalom is erőteljesen támogassa.

E hazafias céltól vezéreltetve dr. Nagy Benin és dr. Élthes Gyuláné urnók tervbe vették, hogy városunkban is meghonosítják a tea-délutánokat, melyeknek jövedelme a napközi otthon javára fordítatik. Az első ilyen tea-délután február hó 2-án, szombaton délután 5 órakor a Hutter-szálloda helyiségeiben lesz megtartva. A rendezők agilitása és ügybuzgalma biztosíték arra, hogy a jótékony célú társas összejövetele a legszebb erkölcsi és anyagi sikert éri el, annyival inkább, mert igen alkalmasak arra, hogy a régen nélkülözött társadalmi életet a jótékony szolgálatába állítsák.

A tea-délutánok nagyobb költséget nem róhatnak a családokra, jelszó az egyszerűség és kellemes szórakozás. Belépő díj személyenként 3 korona. Külön meghívók kibocsátva nem lesznek. Elsőrangú zenéről gondoskodva van.

A rendezőség a legszívesebben látja városunk és vidékének közönségét és ezután is kéri támogatását.

A tea-délutánok iránt a lehető legnagyobb érdeklődés mutatkozik és már most megállapíthatjuk, hogy azoknak meghonosítását a közönség igen kedvesen fogadta.

Szétteredeznek

a régi pártkeretek, hogy mindazok, akik hagyomány és becsület köteleivel hozzá voltak zárva, lelkiismereti furdalás nélkül olvadhassanak be az új pártba. Az egyesült függetlenségi párt egyszerűen megszüntetnek deklarálja magát s ezzel elbucsztatja a nemzetet a régi negyvennyolcas párt utolsó töredékeitől, amelyek valahogyan mégis csak őrizték a történelmi emlékü párt politikájának hamvadó szikráit. És vajon kik határozták el, hogy a negyvennyolcas függetlenségi-pártnak mindörökre vége legyen? És akik elhatározták, vajjon megkérdézték-e a nemzetet, hogy kívánja-e a régi zászlók újrafestését, s hogy egyáltalán kedvére van-e az egész átalakulás? Semmi kifogásunk sincs a címerek átfestése ellen, csak éppen rámutatunk az idők jelére, hogy az új párt megalakulása szinte a nemzet közvéleményének megkérdése nélkül megy végbe. Tisztára párturalmi szempont, hogy a régi, kipróbált jelszavak felcserélődnek azzal az egyetlen jelszóval, hogy kormányon lenni és a hatalmat biztosítani mégis mindennél többet ér.

Hasonló körülmények között nem alakult párt a magyar politikában. A nemzet semmit sem tud róla. Titokban készült és legfelsőbb szentesítésre lett bemutatva. A ki- és belépések már folyamatban vannak, sőt a kabinet is már újraalakított, de magát a programot, melynek alapján az alakulások végbementek, még mai napig sem ismerjük.

Csütörtökön délelőtt ismerteti Wekerle miniszterelnök az új párt és az új kormány programját. Mint halljuk, sok jó van benne a 67-es és 48-as régi programból. A kormány az általános választójogon kívül állítólag hozza az önálló magyar hadsereget is — részletekben és a háború után. A nemzet a legnagyobb érdeklődéssel várja Wekerle programbeszédét, mely hír szerint a magyar nemzetnek sok régi vágyát lesz hivatva valóra váltani.

Bizonyos az, hogy a Károlyi-párt kivált a kormányból és nyílt ellenzékbe ment át. Főispánjainak egyrésze elhagyta a pártot és az új pártba lépve, megtartották állásaikat. Másik része lemondott állásáról és továbbra is a Károlyi-pártban maradt.

Az új kormány beköszöntőjét jóakaratu semlegességgel várjuk. Ha a nemzet ezernyi baján gyökeresen és erős kézzel segíteni tud, akkor megállhat helyén, ellenkező esetben hosszú haldoklásnak ismét csak halál lesz a vége.

† Dr. Lázár János.

Dr. Lázár János nyugalmazott főszolgabíró és családjának sorsáról a hazatért internáltak igen elszomorító híreket hoztak.

Dr. Lázár János az oláh betérés alatt itthon maradt, aminek legfőbb oka az volt, hogy nehéz családját, elsősorban 90 éves edesanyját nem akarta magára hagyni, csak elszállítására pedig a meglepetésszerű orvítamadás folytán idő már nem volt.

Az oláh uralom alatt Tölgyesen lakott a család és átszenvedte annak minden nyomorúságát. A menekülő oláh csapatok szután magukkal hurcolták dr. Lázár J. most, 90 éves edesanyját, István nevű bátyját és Irma húgát.

A teljesen kifosztott család szenvedése ezek után leírhatatlan volt. Bárba a többi internált — közöttük elsősorban Csató József békási jegyző — tehetségükhez képest angyalig is támogatták a családot, a legnagyobb nélkülözések között tengették életüket és a magas műveltségű, áldott lelkű dr. Lázár János az utszélen gyűjtögette a fahulladékot és cipelte a hátán, hogy edesanyját a téli hidegben a megfagyástól megóvja.

A sok szenvedést nem sokáig bírták ki és márciusban az öreg urnó, ki egész életét a jótékonyágnak szentelte, maga volt a meg-

testesült uriság és jóság, belehalt a szenvedésekbe és 1917. novemberében követte őt hű fia, dr. Lázár János.

Könnyen elmenekülhetett volna a betörés elől, de a fiai szeretet, a gyermeki hűség visszatartotta őt, nem akart menekülni anyja nélkül és ennek a szent kötelességének lett vértanujává.

Egy mintaszerű élet szállt a hősielkü dr. Lázár Jánossal sirba, aki egész életén át az igaz utról egy percre sem tért le: lelkes hazafi, kötelességtudó hivatalnok és minden ízében egyeneslelkű, becsületos ember volt, aki a legnagyobb áldozattól sem riadt vissza, ha arról volt szó, hogy a közönséget és szeretett hazáját szolgálja. — Élettörténete mindnyáink részére egy fenséges, követésre méltó példát nyújt és nem hiszem akadna egy ember a számtalan ismerősei között, ki szomorú elhunyta miatt őszinte könnyeket ne hullatna; nem hiszem, hogy volna valaki, aki róla a legjobbnál egyebet mondani tudna.

Áldott legyen emléke!

Meghívó Gyulakutára.

A községi jegyzők Fényes Lászlóhoz.

Tudvalevő dolog, hogy Fényes László, a hírneves újságíró, országgyűlési képviselő több ízben erősen — és mindjárt hozzátartoztunk — igazságtalanul támadta az ország jegyzői karát.

A községi jegyzők egyideig szótlanul tűrték az — nos vádakat, azonban a Közigazgatási Közhasznú Társaságunk és Elek gyulakutai jegyző megkérdésint intéz Fényes Lászlóhoz ebben objektivitással és a jogszabályok előírásával való feleletét arra, hogy mily magyondatlanul csoport fel a községi jegyzők elenségére.

A nyitott levelet megérdemelné, hogy szó szerint közölnék, de nagy terjedelme ebben megzától bennünket.

A levélben Szenkovits Elek meghívja Fényes Lászlót a magy. felújítás, nézzem ott körül, tekintse meg a hivatali könyveit, a jegyző magánírásait.

Ezt az — or pedig — írja — kötelessége Önnek elfozadni K. p. társaság ur. mert Ön megrágalmazta a magyar jegyzői lapokban mint újságíró magyar képviselőben mint honat. Kérem legyen ebben anyai gavallérság, hogyha tévedett, beismerje és közzé legyen ebben annyi köz. hogyha helytelenül a vádjal, akkor ne jön meg feleletjében, hanem tüzzel-vassal irtsan, üdözzön bennünket!

Szó sincs arról, hogy vitatni nemém, mi-kép nem lehetnek közöttünk szövetségben olyanok is, akik az ön kritikáját megérdemlik. Lehet bizony közöttünk olyan is — talán a gyobb százalékban, mint azt képzeljük — de a jelen háborús viszonyok utálatos korrupciói között minden téren találhatók ilyenek. Vajjon szabad-e egy újságírónak és honatjának kivételt nem téve, egy kalap alá vonni az esetleg megbélyegzendőket a tisztességes, a munkás, a becaülésre érdemes nagy többséggel?

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előléptetés.** A király Koós Mihály dr. miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá kinevezte.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter dr. Drexler Bélát, a Székelyföldi miniszteri kirendeltség vezetőjét miniszteri titkárrá nevezte ki. Drexler Béla miniszteri titkár a Székelyföld gazdaközönségének érdekeit pártatlan buzgalommal viseli szíven s így kinevezése Székelyföldszerte a legáltalánosabb örömet kelti.

Tetétlenon.

A jegyző uréknál,
Tudom nagy az öröm!...
A mama ölében
Ott ül a kis pötyöm,
Kökényszemű lányka...
A mama képmása.
Mint égen a csillag,
Éppen ugy mosolyog;
Reggel, délben, este,
Három fivérére!
Amint körülállják,
A szerető mamát.
S kérdegetik sorba:
„Ugy-e édes mama?
Ugy-e enyém ez a,
Drága kicsi baba?
Ugy-e nekem hozza,
Piroslábu gölya?”
A mama örömmel,
Mindeniknek felel:
„Neked hozta fiam,
Nekték mind a hárman!
És a jó apának;
Ki érettünk fárat!

Áldja meg az Isten,
Hajdu-Tetétlenon,
Szabó jegyző házat;
Gyermekvívő gölyát,
Élete párjával,
Kedves családjával!
Hogy az a nagy öröm,
Mindigtartó legyen,
Ezen a világon!...
Szívemből kívánom!

Sz. K.

— **A hadiállapot Oroszország és Románia között életbelépett.** Berlinből táviratozzák: A Berliner Tagblattnak jelentik Stockholmból: Miután a népbiztosok tanácsának ultimátumára adott román választ a szövjet nem találta kielégítőnek, a fennálló diplomáciai szabályok értelmében hadiállapot van Oroszország és Románia között.

— **A királyné ajándéka.** Nagy tisztesség érte Dacsó Agnes gidófalvi székely leányt, akinek apja hősi halált halt és aki most tartotta esküvőjét egy Simon Pál nevű rokkanttal. Zita királyné a „Pro Transsylvania” utján 500 kor. nászajándékot küldött neki. Az ajándékot a háromszéki főispán adta át.

— **Az új arany- és ezüstpénzek.** Az osztrák kormány, mint Bécsből jelentik, be-terjesztette az új ércpénzekről szóló törvényjavaslatot. A 21 milliméter átmérőjű 20 koronás és a 19 milliméter átmérőjű 10 koronás aranypénznek egyik oldalán az uralkodó arcképe lesz, körülötte e rövidített felírással: „Carolus D. G. Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galiciae, Illyriae etc., Apostolicus Rex Hungariae”. Az aranypénz másik oldalán lesz a címer, az értékjelölés és az évszám. A pénz széle sima lesz és a husz koronás aranyba rövidítve bevésik ezt a mondatot: „Pace belloque omnia pro patria cum populo meo”. (Békében és háborúban mindent népemmél a hazáért.) A tizkoronás aranypénz szélébe jelmondat helyett disztéást vések. Ugyanilyen lesz a 37 milliméter átmérőjű 100 koronás pénzdaráb is. Az 1 koronás ezüstpénz szélébe is bevésik az uralkodó jelmondatát, valamint a 2 koronásba és az 5 koronásba is. Az 1 koronás pénzdaráb 23. a 2 koronás 27 és az 5 koronás 86 milliméter széles lesz.

— **A közigazgatás köréből.** Wellman Géza kászonalcsiki főszoigabiró állását elfoglalta. Botár Béla helyettesített főszoigabiró az árvaszékhez visszarendeltetett. Fejér György szzoigabiró a felcsiki, Szemere László szzoigabiró a gyergyószentmiklósi főszoigabirósághoz osztatott be, Kovács Árpád vármegyei aljegyző állását elfoglalta.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A vármegye közigazgatási bizottsága február hó 10-én délelőt 9 órakor tartja rendes havi ülését.

— **Halálozás.** Mikó Árpád Csik és Marostorda ny. főispánja és Gyergyószentmiklós volt országgyűlési képviselője Marosvásárhelyen elhunyt.

— **Kályhák kiosztása.** Tolnay Lajos dr. főispán az ellenégtől sujtott lakosság részére újabban ismét 800 darab takaréktűzhelyet rendelt és osztott ki a főszoigabirák utján a hadikárokba betudandólag. Ezzel összesen mintegy 800 darab kályha osztatott ki. Bár a szükséglet teljesen most sincsen fedezve, újabb megrendelést tenni a szállítási nehézségek miatt ezidőszert nem lehet.

— **Tenyészállatok kiosztása.** Széll József kormánybiztos 600 darab piros-tarka tehent küld kiosztásra állatkárt szenvedett csiki gazdáknak. A leszállításnak több akadálya van, de remélhetőleg február második felében a tenyészállatok kiosztására kerülnek. Egyelőre 28 darab fejős tehén érkezett.

— **Letartóztatott községi jegyző.** Sántha Lajos mikóujfalui községi jegyzőt 41 rendbeli csalás és 17 rendbeli sikkasztás büntettségnek alapos gyanuja miatt letartóztatták és a kézdivásárhelyi ügyészség fogházába beszállították. A községi jegyző ellen felmerült vádak egyike az, hogy a visszatérés alkalmával mikóujfalui gazdaktól a katonaság részére önhatalmulag 100—150 darab szarvasmarhát rekvirált, azokat a katonáknak eladta és árát saját céljaira fordította. Hasonló súlyos vádak vannak ellene az élelmiszerek kiosztása körül is. A csendőrök a jegyző lakásán nagy mennyiségű élelmiszereket, petroléumot stb. és 10,000 korona készpénzt találtak.

— **A Moldvából visszatért csiki internáltak.** Az oláhok által Csikvármegyéből elhurcoltak közül több mint egy évi rabság és ezernyi szenvedés után az egészségügyi szempontból aggálytalan alábbi egyének tértek vissza lakhelyükre: Antal Dávid Madaras, Antal Sándor Tekerópaták, Bajkó Zsigmond Ditró, Dénes Márton Gyergyóújfalu, Fazakas István Madaras, Ferenc Antal Gyergyóújfalu, Gábor Albert Szárhegy, Gál Mihály Gyergyóújfalu, Gál Sándor Gyergyóújfalu, Illés András Ditró, Kalaber Lajos Taplocza, Kotró János Kászonújfalu, Papp L. Lajos Remete, Lukács István Gyergyószentmiklós, Nagy Ignác Remete, Puskás Bálintné és gyermeke Gyergyószentmiklós, Puskás Gyuláné Gyergyószentmiklós, Puskás József Remete, Simon István Ditró, Simó Márton Gyergyóújfalu, Szabó István Szárhegy, Tima János K. Újfalu, Tompos Pál Csikmenaság, Vaszi Illés Gyergyóújfalu, Vitos Aron Csikszentmihály, Niwirski Albert Gyergyószentmiklós, Kurkó Sándor Ditró.

— **Hadikárok a felcsiki járásban.** Az alábbiakban közöljük a felcsiki járásban bejelentett és a hadikár felvevő bizottságok által megállapított hadikárokat: 1. Csikszentdomokoson bejelentetett 3,491.626 K, megállapított 2,967.422 K. 2. Csikszenttamáson bej. 2,463.369 K, megáll. 2,335.821 K. 3. Csikjenőfalván bej. 873.102 K, megáll. 754.789 K. 4. Karczfalván bej. 1,164.880 K, megállapított 836.433 K. 5. Csikdánfalván bej. 966.056 K, megáll. 773.190 K. 6. Madarason bejelentetett 1,961.994 K, megáll. 1,457.397 K. 7. Rákoson bej. 2,388.510 K, megáll. 1,675.318 K. 8. Göröcsfalván bej. 854.460 K, megállapított 277.833 K. 9. Vacsárcsiban bej. 619.462 K, megáll. 486.249 K. 10. Madéfalván bejelentetett 3,607.864 K, megáll. 3,005.323 K. 11. Csicsóban bej. 2,019.322 K, megáll. 1,588.711 K. 12. Taploczán bej. 3,078.953 K, megállapított 1,993.251 K. 13. Csikszentmihályon bej. 1,715.775 K, megáll. 1,059.007 K. 14. Csikszentimrén bej. 1,182.275 K, megáll. 755.891 K. 15. Várdotfalván bej. 1,947.876 K, megállapított 1,524.993 K. 16. Csoborfalván bej. 676.774 K, megáll. 610.196 K. 17. Csiksomortánban bej. 782.637 K, megáll. 752.299 K. 18. Csikmindszenten bej. 1,470.626 K, megáll. 929.775 K. 19. Csikszentléleken bej. 1,250.810 K, megáll. 1,048.299 K. 20. Zsögödön bej. 2,592.462 K, megáll. 1,764.251 K. Összesen bejelentetett 34,638.835 korona, megállapított 26,591.308 korona.

— **Tenyészkocák kiosztása.** de Place József vicomte kir. gazdasági felügyelő több száz darab mangalica tenyészkocát szerzett be és osztott ki a vármegye gazdaközönségének. A tenyészállatok igen szép példányok és rendkívül alkalmasak az elpusztult állomány pótlására és a meglevő állomány feljavítására. A kiosztott tenyészkocák ára kilogrammonként 9 korona 20 fillér volt.

— **Aki utazik, vigyen kenyeret.** Az Országos Közélelmezési Hivatal rendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a vasuti állomások étkező termeiben ezentúl nem szabad az utasoknak kenyeret adni. Aki tehát utra kel, az vigyen magával kenyeret.

— **Alkalmatlanok behívása.** Rövid időn belül a honvédelmi minisztertől egy körrendelet fog megjelenni, mely szerint a politikai hatóságoknak meghatározott számú alkalmatlan egyént kell behívniok és rendelkezésre bocsátaniok. Az alkalmatlanok beosztásának az a célja, hogy a mögöttes országrészben levő alkalmasokat arcvonalszolgálatra, tehát harctéri, illetve az őrszolgálatosokat a hadtápszolgálatra leendő alkalmazásra felváltásák.

— **Kitüntetések.** Ófelsége a háborúval kapcsolatosan teljesített buzgó és különösen hasznos szolgálataik elismerésül Paraszky Gyula gyergyószentmiklósi, dr. Potovszky András petrozsényi, Finta József csikszentmártoni járásbíróknak, Gözsy Péter és Berze Árpád csikszeredai törvényszéki bíráknak és Zombory László a „Pro Transsylvania” ügyv. igazgatójának a II. oszt., Józsa József gyergyószentmiklósi, Kovács Antal csikszentmártoni, Nagy István csikszeredai telekkönyvvezetőknak, György Ignác irodatiszt és Dávid Elek csikszeredai j. irnoknak a III. oszt., továbbá Balogh László csikszeredai törvényszéki fogházormesternek és Keresztes Mihály csikszentmártoni j. hivataloszágnak a IV. oszt. polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

— **A főjegyző gyásza.** Röviden hirt adunk arról a tragikus esetről, mely gyászba borította Szász Lajos vármegyei főjegyző közti szíveletben álló családját. Pénteken este 17 éves Lajos nevű fia kis testvéreivel a szobában játszódva, az asztal főkjából elővette édesatyjának töltött revolverét és amint ját szani kezdett vele, a fegyver elsült és a kilenc milliméteres golyó szíven találta. Az erőteljes fiu nyomban meghalt. A tragikus eset villámgyorsan terjedt el a városban és mindenfelé igen nagy részvétet keltett. A mélyen sujtott családot rendkívül sokan keresték fel részvényt nyilatkozatokkal. A temetés vasárnap délután óriási részvét mellett ment végbe. A gyászoló közönség soraiban ott láttuk városunk és vidéke egész intelligenciáját. Enyhítse a szülőknek mély fájdalmát a közönség igaz részvéte, melyivel a család gyászában osztozik.

— **Áthelyezés és megbízás.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Benedek Tivadar baróti áll. polg. fiúiskolai rendes tanítót a gyergyóalfalui áll. polg. fiúiskolához és egyúttal megbízta ezen iskola igazgatói teendőinek ellátásával.

— **Kinevezések a vármegyénél.** Fejér Sándor alispán Bocskor Irént a kászonalsíki, Szilágyi Erzsébetet a gyergyószentmiklósi főszolgabírókhoz, Holló Karolint a központi közigazgatáshoz díjnokoknak kinevezte, Simon Mariskát pedig a gyergyószentmiklósi főszolgabíróstól a felcsiki főszolgabíróshoz áthelyezte.

— **Halálozás.** Balló Antal folyó hó 26-án, 76 éves korában meghalt, Csikszentimrén.

— **András Árpád folyó évi január hó 24-én 17 éves korában, Csikszentsimonon meghalt.**

— **Táncestély Csikszentsimonon.** A csikszentsimoni ifjuság, 1918. évi február 2-án, szombaton, a községháza nagytermében, az elesett hősök emlék-oszlopa javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként 5 korona.

— **Nyilvános köszönet.** A Vörös-Kereszt f. évi január 6-iki estélyén Czák Béla 111 K-val fizetett felül, amennyiben a kolbászt forgalmi értéken alul számította. Veress Elek 10 K felülfizetést adott. Fogadják a szíves adakozók a választmány leghálásabb köszönetét. Kovács Jenő titkár.

— **66 millió márkás pör Románia ellen.** Berlinből táviratozzák: A berlini országos törvényszék előtt 66 millió márkás pör folyik a román állam ellen. Bratianu miniszterelnök Romániának a háborúba való beavatkozása előtt német és semleges felekből álló szindikátussal több mint 400 millió márká erejéig szerződéseket kötött, a melyek szerint hadiszerek és áruk szállítása ellenében Németországnak és a semleges államok-

nak kiviteli és átviteli jogokat biztosított. Az ententének sikerült azután Bratianut e szerződés megsejésére rávenni. Közvetlenül Románia hadüzenete előtt közölte a szindikátussal, hogy nem hajlandó a szerződést betartani.

— **Pályázati hirdetmény munkás jutalmakra.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 81350/VI. D.-1917. szám alatt kelt rendelete értelmében, pályázatot hirdet 4 (négy) egyenként 100 (Egyszáz) koronás munkás jutalomra. Pályázatnak munkaadójuk ajánlása mellett a kamara kerületében illetékes magyar honos ipari munkások, kik a tanonc évek beszámításával legalább 15 évig megszakítás nélkül ipari munkával foglalkoztak s évi keresetük összege a 2000 (kettőezer) koronát meg nem haladja s a kik ezen idő alatt okmányokkal igazolva, kiváló szorgalmat és hűséget tanúsítottak. A folyamodványok bélyegmentesek. Kapus, kocsis, gyári szolga és ehez hasonló szolgálatot teljesítő alkalmazottak ezekben a munkás jutalmakban nem részesülhetnek, tehát ezek ok nélkül nem is folyamodjanak. A pályázatok munka könyvvel és egyéb a szolgálati viszonyt igazoló hiteles bizonyítványokkal felszerelve folyó 1918 évi február 15-éig a marosvásárhelyi Kereskedelmi és iparkamarához adandók be. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

— **Százhuks koronaért kapnak ruhát a köztisztviselők.** Az országos népruházati bizottság elhatározta, hogy az országnak ruhával való ellátása érdekében néhány nap mulva megkezdte nagyszabású akcióját. A bizottság tervezete szerint megállapítják, hogy kik jogosultak új ruhát vásárolni, ezeket jegyekkel látják el és a jegyek ellenében mindenkinek saját szabója elkészítheti a ruhát. Az árak a következők lesznek: mértékszerű elsőosztályu ruhák munkadíja 114 K, másodosztályu 89 K. Elsőosztályu felöltő munkadíja 91 K, másodosztályu 78 K. Elsőosztályu téli kabát munkadíja 117 K, a másodosztályu 99 K. A köztisztviselők elsőosztályu kész ruháinak ára 260 K, a szövet méterje 45 K. Minden új öltöny ellenében egy régi ruha szolgáltatandó be. Akinek fia van az nem köteles az ócska ruhát átadni. A ruhák készítésénél minden vidéki iparost igénybe vesz a népruházati bizottság.

— **Az utazási igazolványok helyes kiállítása.** Az utazó egyéneket ellenőrző katonai közegek jelentései alapján az illetékes katonai hatóságok ismételt panaszt emeltek, hogy az utazási igazoló okmányok kiállításánál a vonatkozó rendelkezések be nem tartatnak s minthogy az ellenőrzést teljesítő közegek alacsonyabb műveltségüknél fogva nem tudják adott esetben elbírálni, hogy kevésbé lényeges formahiba esetén (pl. folyószám hiánya, utvonal meg nem jelölése, vagy név hiányos volta stb.) a továbbutazás megengedhető-e vagy sem, a meg nem felelő okmányokkal ellátott egyéneket a vasutról leszállítják, miáltal úgy az utazó egyének magánérdekei, de akárhányszor közérdekek is sérelmet szenvednek. Széll József kormánybiztos most rendeletet adott ki az alispánoknak, utasítsák az összes alárendelt hatóságokat, hogy az utazási okmányok kiállításánál tartassák be pontosan a rendelet intézkedéseit.

— **Hat üveg cognacért egy hátsaló.** Oroszország már hosszabb idő óta súlyosan érzi az alkoholtartalmu italok hiányát és ezért legsürgősebben bort kérnek tőlünk az orosz katonaság részére. Egy főhadnagy azt írta

haza, hogy hat üveg cognacért kitűnő hátsalókat szerzett az orosz fronton, ahol tudvalevőleg már megkezdődött a különböző anyagok cseréje. Aki tehát teheti, szállítson minél több üort Oroszországba, mert arra ott most nagy szükség van.

— **A 19-24 éves fölmentettek bevonulása.** A hivatalos lap vasárnapi számának közlése szerint a hadsereg rendes szükségletének pótlására legközelebb kiadják a szokásos rendelkezéseket. Így mindenekelőtt a honvédelmi miniszter részéről 2004. elnöki 4. szám alatt rendelet fog megjelenni, amelynek értelmében az 1899 és 1894 évek között született egyének felmentése megszűnik és a jövőben ezek az évfolyamok a most sorozott 1900. születési évfolyam egyéneivel együtt fölmentésben egyaránt nem részesülhetnek. Kivételek azok, akik a bányászat és a közlekedés terén működnek s akiket esetenként külön elbírálásban fognak részesíteni. Az 1899., 1898. és 1897. születésű évfolyamoknak 1918 március elsején, az 1896., 1895. és 1894. születésű évfolyamoknak pedig április harmadikán kell bevonulniok. A mezőgazdasági szempontból fölmentett egyéneknél elfognak térni ezektől az időpontoktól, amennyiben nekik már február tizenegyedikén be kell vonulniok, de később aztán szabadságot fognak kapni.

Szerkesztői üzenetek.

D. A. Sajnálattunkra nem közölhető.

NYILTTÉR. *)

Értesítés.

Alólirott ezennel tudomására hozom mindenkinek, hogy volt nőm Beteg Jánosné szül. Beteg Erzsébet tartozásáért semminemű felelősséget nem vállalok, azt ki nem fizetem.

Csikszentimre, 1918. január 18-án.

Beteg János, magánzó.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Ha butorokat akar venni

ne sajnálja az utat M.-Vásárhelyre és tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI

erdélyrészi butorgyár részvénytársaság kamarai szállítók

BUTORTERMEIT.

Ebédlők, uri és hálószobák, szalonok, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, zongorák, hatalmas választékban, jutányos árak mellett.

9-

VIZSGÁKRA

a polgári-és középiskola minden osztályából, érettségire, felvételi vizsgákra stb. gyorsan, osztályösszevonással, felelőség mellett készít elő a

Zsoldos tanintézet
Budapest, VII., Dohány-u. 84.
Telefon 32-40.

BOR, nagyban eladó
Szöllősi Samunál, Székelyudvarhelyt.

11-